

התכנית הממשלתית לשילוב יוצאי אתיופיה
בחברה הישראלית

משרד החינוך

טיוטא להיוועצות עם הציבור

יולי, 2015

תוכן עניינים

עמ' 3-5	רקע לתהליך ההיוועצות עם הציבור
עמ' 6-8	החלטת ממשלה: "מדיניות ממשלתית לקידום שילובם של אזרחי ישראל ממוצא אתיופי בחברה הישראלית"
עמ' 9	תהליך העבודה
עמ' 10	עיקרי המדיניות
עמ' 11-12	שילוב מיטבי
עמ' 13	חיזוק התא המשפחתי
עמ' 14-16	סגירת פערים
עמ' 17-19	מצוינות וחוזקות
עמ' 20	החברה הישראלית

תהליך היועצות עם הציבור -

התכנית הממשלתית לשילוב יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית

רקע כללי

בחדשים האחרונים מתקיים תהליך עבודה מואץ בהובלת משרד ראש הממשלה ובהשתתפות 10 משרדים ממשלתיים נוספים (עלייה וקליטה, אוצר, חינוך, רווחה ושירותים חברתיים, כלכלה, בינוי, בריאות, ביטחון פנים, ביטחון, תרבות וספורט), לגיבוש תכנית ממשלתית שתפרט כיצד מתכוון כל משרד לפעול על מנת לקדם ולשלב את יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית.

ראשיתה של העבודה, ב-9 בפברואר 2014, עם קבלת [החלטת ממשלה מספר 1300](#) שהטילה על משרד העלייה והקליטה, יחד עם משרדים נוספים, להמליץ בפני הממשלה על מדיניות חדשה לקידום שילובם המיטבי של יוצאי אתיופיה בחברה הישראלית, תוך קיום הליך התייעצות רב-מגזרי רחב.

החל מפברואר 2014 ועד דצמבר 2014, הוביל משרד העלייה והקליטה היועצות נרחבת, שלקחו בה חלק נציגי ציבור שנבחרו מתוך השדולה למען יוצאי אתיופיה בכנסת ה-19, פעילי ציבור, אנשי אקדמיה, נציגי משרדי הממשלה, נציגי עמותות ואנשים נוספים שנושא השילוב המיטבי של יוצאי אתיופיה קרוב לליבם - תהליך "דרך חדשה".

דרכי האיסוף של התגובות, הדעות, ההצעות, הביקורת, השאיפות והתקוות, היו מגוונות: באינטרנט, במפגשים פנים אל פנים, בהתכנסויות מצומצמות ברחבי הארץ, בכנסים רבי משתתפים ואף בטלפון, לרבות תרגום מאמהרית. סה"כ התקבלו למעלה מ-4000 תגובות. כל הדברים שנאמרו תומצתו לכלל תובנות ומוינו לפי תחומים.

החידוש הבולט של התהליך הוא ביכולת של הממשלה לגבש עקרונות מוסכמים ובין משרדיים הן למדיניות והן לפעולות, על בסיס התייעצות עם אלפי בעלי עניין.

רבים מהדברים שעלו בתהליך ההיועצות היו חדשים לאופן שבו עובדת הממשלה שנים על גבי שנים. התובנות גובשו ל"אבני יסוד" והחלו להשפיע על כיווני החשיבה בתוך המשרדים. (אבני היסוד מופיעות בהמשך).

לאור אבני היסוד התקיימו 7 תהליכי התייעצות נפרדים, באחריות המשרדים (שגם אירחו את המפגשים והובילו אותם) לטובת גיבוש מדיניות בכל משרד ומשרד. בסה"כ

התקיימו 56 מפגשי התייעצות, רובם הגדול היו מפגשי התייעצות משרדיים סביב גיבוש המדיניות החדשה והשינויים בפעילות המשרד הנגזרים מכך. ב-25.12.14 התקיים מפגש מסכם רב משתתפים, שבו הוצגו לציבור אבני היסוד וכיווני השינוי ראשוניים שהחלו להתגבש לאורן. התהליך שהתקיים בין פברואר 2014 ל-דצמבר 2014, מוכר לרבים בשם "דרך חדשה".

בתאריך 07.07.15, הובאו אבני היסוד לדיון בוועדת השרים לעניין קידום שילובם של אזרחי ישראל יוצאי אתיופיה, שבראשה עומד ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו. בוועדת השרים משתתפים, באופן קבוע, נציגים יוצאי אתיופיה. אבני היסוד אומצו על-ידי ועדת השרים והפכו בכך למדיניות של ממשלת ישראל. בהזדמנות זו, הודה ראש הממשלה לנציגי הציבור על התנדבותם ותרומתם הרבה.

כאמור בהחלטה, המשרדים השותפים נדרשים להטמיע את עקרונות המדיניות בתכניות העבודה השנתיות, ולוודא את התאמתן לאבני היסוד, מעתה ואילך.

החל מהקמת הממשלה ה-34, האיכו משרדי הממשלה את עבודתם בנוגע לתרגום אבני היסוד לתכניות עבודה מפורטות הכוללות יעדים מדידים ודרכי פעולה. בתקופה זו, המשיכו נציגי הציבור ללוות את המשרדים ולתרום תבונה רבה וידע אודות צורכי הקהילה והחסמים עימם יש להתמודד. נציין שאף-על-פי שהתכניות הוכנו תוך כדי היוועצות נרחבת, אין הן מבטאות בהכרח הסכמה מלאה. בסופו של יום, סמכות ההחלטה והאחריות לשלומם ורווחתם של אזרחי המדינה, היא בידי הממשלה ובידה בלבד.

בעת הזו, יולי 2015, אנו נמצאים בישורת האחרונה של גיבוש התכניות המשרדיות לארבע השנים הקרובות. ראש הממשלה הנחה לקיים היוועצות נוספת טרם הגיבוש הסופי שלהן ועיגוןן בתקציב המדינה, במטרה לקבל החלטות יותר טובות.

דברינו לא יהיו שלמים, בלי שנציין שתוך כדי עבודת המשרדים המואצת, פרצה מחאת יוצאי אתיופיה ונערכו הפגנות נגד אפליה וגזענות (30.04.15 הפגנה בירושלים, ב-03.05.15 בתל אביב). המחאה העלתה לסדר היום, נושאים כואבים נוספים, מעבר לנושאי בריאות, חינוך, רווחה, תעסוקה, דיור, בטחון שנידונו ב"דרך חדשה". בין הנושאים: יחס המשטרה ליוצאי אתיופיה, ביטויי גזענות בחברה הישראלית, מעמד אנשי הדת. נושאים אלה יידונו בנפרד.

היועצות עם הציבור בנוגע לתכניות העבודה המשרדיות

משרד החינוך מפרסם בזה את כיווני השינוי המתוכננים על ידו ביחס למדיניות ולתכניות לשילובם המיטבי של יוצאי אתיופיה בתחום החינוך.

אנו מזמינים אותך לקרוא את המסמך ולהתייחס לשני נושאים:

1. הערות והארות בנוגע למדיניות ולתכנית המוצעת; מה עלינו לתקן, להדגיש או לשפר?

2. הערות ביחס לאתגרים הצפויים, לדעתך, בביצוע.

התכנית מתפרסמת במקביל באתר משרד ראש הממשלה ובאתר משרד החינוך. תכניות העבודה של יתר המשרדים יפורסמו בהדרגה, במהלך החודשים יולי-אוגוסט 2015, באתר משרד ראש הממשלה בכתובת www.pmo.gov.il

ניתן להעיר על התכנית במגוון אמצעים:

א. בדואר אלקטרוני לכתובת Consultation@pmo.gov.il משך הזמן לקבלת תגובות יהיה קצוב (יש לעקוב אחר הפרסומים).

ב. מפגש – יתקיים מפגש לדיון עם ציבור בו יציג המשרד את תכניתו ויקבל התייחסויות, בקשות, הצעות והערות. ההשתתפות מותנית בהרשמה מוקדמת ועל בסיס מקום פנוי. הודעות על מועדי המפגשים ומיקומם תתפרסם באתר.

כל ההערות יועברו למשרד הרלוונטי. בתום ההיועצות ועיבוד ההערות, ולאחר שדרג בכיר של מקבלי החלטות במשרד שקל את התובנות שהובאו בפניו, יגבש כל משרד את תכניותיו הסופיות ויביא אותן לאישור ועדת השרים.

החלטת ממשלה: "מדיניות ממשלתית לקידום שילובם של אזרחי ישראל ממוצא אתיופי בחברה הישראלית"

(מתוך ההחלטה שהתקבלה בוועדת שרים מיום 8.07.15)

מחליטים,

לאמץ את אבני היסוד למדיניות הממשלתית לקידום שילובם המיטבי של אזרחי ישראל ממוצא אתיופי בחברה הישראלית, שגובשו בתהליך התייעצות רב מגזרי רחב בהתאם להחלטת הממשלה מספר 1300 מיום 9.2.2014, אשר נוסחם המלא מובא להלן:

1. הדרך לשילוב מיטבי

קידום שילובם של יוצאי אתיופיה משמעו שילוב בכל תחומי החיים והחברה. מטרה זו צריכה להשפיע על תכנים ודרכי הפעולה.

יש לבצע בחינה מחודשת של התכניות והמסגרות הנפרדות הרבות הקיימות ליוצאי אתיופיה, ולפעול לכך שכל תכנית ומסגרת תופעל יחד, בשילוב עם ישראלים שאינם יוצאי אתיופיה, תוך מדידת תוצאותיה ושימור המשאבים המושקעים בקהילה כיום.

ישנה הצדקה לתכניות נפרדות במידה וקיים חסם מהותי (דוגמת שפה, גיל, ותק בארץ או חסם מערכתי) אשר לא ניתן לתת לו מענה במסגרת משולבת. יש לבחון האם לתכנית נפרדת יש סיכוי להביא לתוצאות טובות יותר בצורה מובהקת מתכנית משולבת, כך שהתועלת בהפרדה עולה על הנזק; שהיא אינה כפויה כברירת מחדל על הפרט וניתנת לו הבחירה להשתתף; ושהיא קצובה בזמן.

חשוב להימנע ממצב בו שילוב עלול להיות מלאכותי.

2. רב גוניות בקרב יוצאי אתיופיה

נקודת המוצא היא שיש להתייחס ליוצאי אתיופיה כאוכלוסייה מגוונת שאינה מקשה אחת. לכן, חשוב שההסתכלות על יוצאי אתיופיה תכיר בגיוון הקיים, תוך מתן ביטוי למאפיינים ולצרכים של קבוצות שונות בתוך הקהילה. עם זאת, כלל

זה לא יפגע בהשקעה הכוללת ביוצאי אתיופיה הנדרשת מכורח המציאות (בהתבסס על נתונים) ובתכניות בעלות אופי של העדפה מתקנת.

3. חיזוק התא המשפחתי

התא המשפחתי הוא אבן יסוד. מתוך כבוד למורשת, למסורת ולתרבות ומתוך שמירה על כבוד האדם וחירותו, יש לתת כבוד למקומה של המשפחה כמקום גידולו הטבעי של הילד ולמקומם של ההורים כבעלי האחריות ההורית לדאוג לטובתם של ילדיהם. כאשר יש צורך בכך, יש לתת להורים כלים מתאימים כדי לסייע להם לממש את אחריותם כלפי הילד. מתן כלים להורים ייעשה מתוך כבוד למורשתם ומתוך רגישות תרבותית. כל התערבות בתא המשפחתי שלא בהסכמת ההורים, תיעשה על פי כל דין. יש לפעול להנגשת שירותים ומידע והנגשה שפתית ותרבותית בכל תחום ותחום. במידת הצורך ועל פי בחירתם, יש לדאוג להקניית ידע וכלים להורים, אשר יסייעו להתמודד עם תחומי החיים השונים, תוך הבנה שהשפה, התעסוקה ומתן הכלים המקצועיים הם המפתח לחיזוק התא המשפחתי.

4. סגירת פערים

הצלחה תהיה במצב בו המדדים בקרב יוצאי אתיופיה, יהיו זהים למדדים בכלל החברה הישראלית. יש לבצע מיפוי של הצרכים והתחומים בהם יש פערים, לאפיין ולמדוד, בצורה רצופה סדירה ומתודולוגית, על מנת לאפשר תכנון יעיל של המשאבים, שיוביל לסגירת הפערים.

במצב בו עלולה להתפתח תכנית אשר רוב המשתתפים בה יהיו יוצאי אתיופיה, יינתן הסיוע באופן פרטני. צמצום הפערים ייעשה תמיד כלפי מעלה, דרך שיפור המצב הקיים.

5. מצוינות ומנהיגות

יש בכוחם של יוצאי אתיופיה לתרום תרומה משמעותית ולהוביל בחברה הישראלית ובקהילה עצמה. על מנת לאפשר ליוצאי אתיופיה לפרוץ את תקרת הזכוכית, יש לאתר, לקדם ולאפשר למנהיגות ולמנהיגים מקרב יוצאי אתיופיה להשתלב בעמדות מפתח בחברה הישראלית.

6. החברה הישראלית

חוקה של חברה נמדד ביכולתה להתמודד עם תופעות של גזענות, ולקדם סובלנות ולכידות חברתית. על החברה הישראלית להיאבק בתופעות של גזענות והפליה, גלויות וסמויות ולפעול לעקרון מן השורש. יש לגבש מדיניות כוללת ומנגנונים להתמודדות עם התופעה.

לצד תרבויות נוספות הקיימות בחברה, יש להרחיב את ההכרה בציבור בתרבותה ומורשתה של יהדות אתיופיה, ובכלל זה לילידי הארץ יוצאי אתיופיה שאינם מכירים את מורשתם. יש לפעול למיגור הדעות הקדומות, בין השאר על ידי הגדלת מספר יוצאי אתיופיה המהווים גורמי סמכות ומובילים חברתיים במגזר הציבורי, הפרטי והאקדמי*.

במקביל, יש לקדם שינוי תודעה בחברה הישראלית, בדגש על נותני שירותים ציבוריים, ולפעול למתן הכשרות מתאימות לנותני השירותים, משלב הלימוד באקדמיה ועד לשלב העבודה בשטח. יש לתת ביטוי הולם לסיפורי הצלחה, לקדם הכרות אישית ומפגש בין-תרבותי.

*מעצבי תודעה כגון -- אנשי חינוך, מרצים, מפקדים, רופאים, אחיות, מהנדסים, שוטרים, אנשי תקשורת ופקידים נותני שירות.

7. מנגנון היישום ושותפות בשינוי

יפורט עם אישור התכנית.

תכנית העבודה המוגשת על-ידי משרד החינוך להערות הציבור

תהליך העבודה

במקביל לתהליך גיבוש אבני היסוד, קיים משרד החינוך שבעה "שולחנות עגולים", וכן קיים התייעצות עם אלפי בעלי עניין, ידע וסמכות שונים, באמצעים מגוונים – אינטרנטיים ושאינם אינטרנטיים. מר אברהם אדגה, נציג ציבור יוצא אתיופיה, שנבחר ע"י השדולה למען יוצאי אתיופיה בכנסת הקודמת (הכנסת ה-19), ליווה את התהליך לכל אורכו. במפגשי התייעצות השתתפו עשרות אנשים מתחום האקדמיה, נציגי ארגונים, פקידי ממשלה, נציגי רשויות מקומיות, נציגי מחוזות ופעילי ציבור. חלקם של המפגשים הונחו בידי מנכ"לית משרד החינוך והמשנה למנכ"לית. כלל ההערות שנאספו גובשו לכדי תובנות שהובאו בפני צמרת משרד החינוך. בהנחיית המנכ"לית, הוקמו במשרד צוותי עבודה, באגפי המשרד השונים, במטרה לבחון את ההיערכות והשינויים הנדרשים במשרד, על מנת להתאים את פעולות המשרד לאבני היסוד ולהביא לשיפור בכלל המדדים בהם דרוש שיפור. התובנות מהציבור התקבלו במשרד כהזדמנות לבחון דפוסי עבודה, להעריך את היעילות של תכניות ותיקות ולבדוק לא רק מה נכון לעשות, אלא גם איך לעשות נכון. בצד זאת, נדגיש שלא בהכרח הוטמעו כל ההצעות. שכן הסמכות המקצועית העליונה לקביעת היעדים והאמצעים להשגתם, נתונה בידי משרד החינוך.

בתכנית המובאת בזאת להתייעצות עם הציבור, הושקעו אינספור שעות עבודה של אנשי מקצוע ופעילים מקרב יוצאי אתיופיה. היא משקפת את היעדים הכלליים של משרד החינוך ואת היעדים הספציפיים לקידום יוצאי אתיופיה. יש לזכור, שהתכנית גובשה תחת אילוצים תקציביים ולא כל מה שהמשרד היה רוצה לעשות, אכן ניתן לביצוע.

משך התכנית – ארבע שנים. אך היא נבנתה כך, שהשינויים המהותיים בדפוסי עבודה אינם תלויי תקציב ייעודי, אלא יוטמעו באופן העבודה המשרדי ויימשכו גם לאחר תום התכנית הנוכחית.

עיקרי המדיניות:

המדיניות החדשה שגובשה לאור אבני היסוד, שינתה את דפוסי הפעולה המשרדיים ועיצבה מחדש את אופני הפעולה של משרד החינוך בטיפול ביוצאי אתיופיה, לרבות שינויים ארגוניים משמעותיים:

1. **העברת האחריות למי שאינם "עולים" מאגף קליטת עלייה לאגפי הגיל במנהל הפדגוגי במשרד (אגף קדם יסודי, אגף יסודי, אגף על-יסודי):**
העברת האחריות הכוללת של התלמידים שאינם מוגדרים "עולים חדשים" מטיפול האגף לקליטת תלמידים עולים במשרד, לאחריות אגפי הגיל השונים הפועלים במשרד. זהו שינוי המעיד על תפיסה חדשה במשרד, ומהווה שינוי ארגוני רחב היקף.
2. **שינויים נדרשים בתכניות מבדלות:** התאמה, צמצום ואף סגירה של תכניות מבדלות, ככל שיידרש, וזאת לאחר שתבוצע סריקה של כל התכניות המופעלות במשרד ובחינתן תחת אבן היסוד של שילוב מיטבי. גם תכניות המופעלות ע"י גורמים חוץ-ממשלתיים, יצטרכו לשנות את אופן פעילותן כך שיתאימו לאבני היסוד. תהיה הקפדה על עיקרון השילוב וצימצום ההפרדה, רק למקרים מנומקים וקצובים בזמן.
3. **הבחנה בין צרכים:** המענים לתלמידים יסופקו בהתאם לצורך שיאותה, ולכישורים הספציפיים של כל תלמיד, ולא באופן קולקטיבי ואוטומטי.
4. **חיזוק ההורים:** הגדלת מעורבותם של הורים, המעוניינים בכך ומתן כלים בידם, שיאפשרו להם לסייע לילדיהם. בתי הספר לא יקבלו החלטות חינוכיות משמעותיות עבור התלמידים שלא בשיתוף הוריהם. הקשר בין הבית למוסדות הלימוד יחוזק.
5. **מענה לחזקות:** בצד המענים לתגבור לימודי פורמלי, וטיפול ייעודי בתלמידים מצטיינים, מוצעת בתכנית גם פעילות ענפה בתחום החינוך הלא פורמלי, מתוך כוונה להעצים את הילדים בנקודות החוזק שלהם ולתת מענה לקשת רחבה ומגוונת של יכולות והעדפות של הילדים, שלא בהכרח באות לידי ביטוי בתחומים הלימודיים. כמו כן, תורחב הנוכחות של בני נוער יוצאי אתיופיה בתכניות נוער המייצרות מוביליות (תכניות מנהיגות לסוגיהן).

פעולות המשרד בהתאם למדיניות ומדדים¹ לבחינת ביצוען

שילוב מיטבי

1 לשם צמצום ההתייחסות המבדלת לבני הקהילה ומעבר להתייחסות משלבת יעשה שינוי באופן עבודת משרד החינוך ובנהליו:

מדדי הצלחה:

השלמת סקירת התכניות במשרד עד סוף שנה"ל תשע"ו

מסמן ביצוע
או אי ביצוע

ירידה הדרגתית מידי שנה במספר התכניות המבדלות, כך שעד סוף תשע"ח, לא יישארו תכניות מבדלות, אלא באישור המנהל הכללי של המשרד

מסמן את
כיוון השינוי

א. יוצאי אתיופיה ילידי הארץ יהיו באחריותם המקצועית של אגפי הגיל כמו כל ילדי הארץ. תלמידים עולים מאתיופיה, כהגדרתם במשרד, ימשיכו להיות באחריות האגף לקליטת עולים כמו כל התלמידים העולים האחרים, העברת הפעילות תיעשה באופן מדורג, תוך שמירה והימנעות מפגיעה בתלמידים עד תחילת שנת הלימודים תשע"ו.

לפי הגדרת המשרד: "עולה" הוא מי שנולד באתיופיה.

ב. כל התוכניות הפועלות, החל מגני הילדים ועד סיום החינוך העל יסודי, ביניהן תכניות המופעלות ע"י המגזר השלישי, יפעלו בהתאם לעקרונות אבני היסוד. תהליך הערכת התוכניות יתבצע ע"י אגפי הגיל ובמקרה הצורך בשיתוף הראמ"ה. בחינת כלל התכניות המנויות בסעיף זה תסתיים עד שנת הלימודים תשע"ח.

ג. מנכ"לית משרד החינוך תמנה ועדה אשר בסמכותה לאשר תכניות או מסגרות ייעודיות ליוצאי אתיופיה על פי המתווה שנקבע באבני היסוד. הוועדה תוקם תוך 90 ימים מיום קבלת החלטה זו.

ד. יפורסם חוזר מנכ"ל בנושא הנחיות מדיניות הממשלה החדשה ובהתאם לאבני היסוד. חוזר המנכ"ל יופץ לקראת שנה"ל תשע"ז.

¹ המדדים המפורטים להלן מתוכננים להשגה בשנה הרביעית לתכנית (אלא אם צויין אחרת). התהליך להשגתם יהיה מדורג, וקצבו יקבע על ידי משרד החינוך עד שנת 2016.

על אף מגמת השילוב, קיימים מוסדות מועטים בהם ישנו מספר רב (מעל שליש) של יוצאי אתיופיה, בדרך כלל בתמיכת הקהילה.

מדדי הצלחה:

שיפור בהישגים הלימודיים במקצועות ליבה בקרב 70% מהילדים שמשותפים בתכניות תגבור, בבתי ספר בהם שיעור גבוה של יוצאי אתיופיה **70%**

שיפור בתחושת המסוגלות של 50% מהתלמידים הללו **50%**

מוסדות אלו יחזקו בתוספת שעורי תגבור במהלך יום הלימודים ולאחריו (כולל הזנה), במתן וואצ'רים עבור חוגים לתלמידים אחה"צ, בעבודה עם כלל הורי בתי הספר, ובהכשרת צוותי ההוראה על מנת להפכם לבתי ספר מצוינים.

מתן כלים שיאפשרו מעורבות הורים למען שותפות משמעותית בתהליך החינוך של ילדיהם:

מדד הצלחה:

השתתפות רצופה של הורים בפעילות המוצעת בגנים ובבתי ספר, כסימן לשביעות רצון מהפעילות (הערה: הפעילות תתקיים בשכונות בהם שיעור גבוה של תלמידים יוצאי אתיופיה)

- א. האגף לחינוך קדם יסודי יגבש דפוסי עבודה משותפים עם ההורים לילדים בגיל הרך, במטרה לחזק את הקשר של ההורים עם המוסד החינוכי ולהגדיל את מעורבותם בתהליכים החינוכיים אותם עוברים ילדיהם.
- ב. בחינוך הקדם יסודי, יקוימו מפגשים קבוצתיים ופרטניים לאורך כל שנה"ל (לפחות חמישה מפגשים), באופן שאינו מבדל.
- ג. בחינוך היסודי ובחט"ב בבתי הספר בהם שיעור גבוה של תלמידים יוצאי אתיופיה, תקום פעילות לחיזוק הקשר הפרטני הורים-ילדים וקירובם לפעילות המתקיימת בבית הספר- לימודית וחברתית, זאת באמצעות עבודה עם קבוצות הורים, שילובם בוועדי הורים בבית"ס וקיום שיחות עם ההורים בנוסף לערבי ההורים. הסמכות המורית תהיה משולבת בסמכות ההורית כך שכל ההחלטות לגבי התלמיד תתקבלנה במשותף.

גם 30 שנה אחרי העלייה, ועל אף ההתקדמות שחלה, מתקיים עדיין פער גדול בין יוצאי אתיופיה לבין הממוצע של כלל התלמידים בישראל, הן ביחס לנתוני הזכאות לבגרות והן ביחס לבגרות איכותית המאפשרת כניסה לאקדמיה. לשם כך יפעל משרד החינוך לתגבור לימודי בכל שכבות הגיל, באופן משלב:

מדדי הצלחה, בחינוך היסודי:

עלייה בהישגים הלימודיים במקצועות הליבה בקרב -70% מהילדים המקבלים תגבור לימודי **70%**

עלייה בתחושת המסוגלות של 50% מתלמידים אלה **50%**

מדדי הצלחה, בחינוך העל-יסודי:

הגדלת שיעור התלמידים יוצאי אתיופיה הזכאים לתעודת בגרות ב- 10% **10%**

הגדלת שיעור התלמידים יוצאי אתיופיה הזכאים לתעודת בגרות איכותית ב - 10% **10%**

הגדלת שיעור התלמידים יוצאי אתיופיה הזכאים לתעודת בגרות מדעית (מתמטיקה/ מדעים) ב-25% מדי שנה **25%**

צמצום הפערים בהישגים הלימודיים במקצועות ליבה ובהישגים החברתיים ב-20% בקרב תלמידים המשתתפים בתגבור לימודי **20%**

- א. שיפור כישורי אוריינות ומיומנויות למידה מכיתות גן וחיזוקם בבתי הספר היסודיים לעידוד הקריאה ובמסגרת תכניות ייעודיות, בקבוצות מעורבות ושאינן מבדלות.
- ב. שיפור מיומנויות למידה לתלמידים מתקשים.
- ג. קורסים לתגבור לימודי להכנה לבגרות והפעלת תכנית חונכות וירטואלית להגדלת מספר הזכאים לבגרות איכותית המאפשרת כניסה לאקדמיה (לאחר בחינת התוכניות ומציאתן כמתאימות לאבני היסוד).
- ד. סיוע לתלמידים במקצועות הליבה לאחר שעות הלימודים, ביסודי ובעל יסודי, במסגרות משולבות, בדגש על מוסדות חינוך בהם שיעור גבוה של תלמידים יוצאי אתיופיה (לרבות ארוחות צהריים).
- ה. הפעלת תכניות התערבות עם נוער מנותק ונוער בסיכון לשילוב אחוז גבוה יותר של בני נוער יוצאי אתיופיה, בתחום העבודה החינוכית-טיפולית, בתחום ההכנה לעולם העבודה ובתחום חיזוק הזהות במסגרת התוכניות הכלליות הקיימות, תכניות אלו יופעלו בהתאם להיקף הצורך באוכלוסייה.

משרד החינוך יפעל לצמצם את מספר ההפניות לחינוך המיוחד בכל שכבות הגיל, באופן משלב:

מדדי הצלחה:

צמצום מספר ההפניות לחינוך המיוחד ב-25% **25%**

א. בנייה והפעלה של מחוון מותאם רב תרבותית, במטרה להקטין את מספר התלמידים המופנים לחינוך המיוחד.

6

הרחבת ההשקעה בהגדלת איתור ועידוד מצוינות בקרב תלמידים יוצאי אתיופיה:

מדדי הצלחה, בחינוך היסודי:

עלייה של 20% במספר התלמידים המשתתפים בתכניות מצוינות, בבי"ס בהם שיעור גבוה של יוצאי אתיופיה 20%

מדדי הצלחה, בחינוך העל-יסודי:

עלייה של 20% במספר התלמידים המשתתפים בתכניות מצוינות 20%

- א. שילוב של יוצאי אתיופיה בתוכניות קיימות ובמרכזי מצוינות בקהילה.
- ב. התאמת מחוון כך שיכיל גם הבדלים תלויי תרבות, לאיתור תלמידים מצטיינים.

7 תרומה לחברה ושירות משמעותי בצה"ל מעצימים את בני הנוער ומהווים מסלול להשתלבות בחברה הישראלית, לכן המשרד יפעל לטיפול מנהיגות ולהגדלת מספר יוצאי אתיופיה המשתלבים בתוכניות חברתיות-תנועות נוער ותכניות הכנה לצה"ל:

מדדי הצלחה:

עלייה במספר המשתתפים בתנועות וארגוני נוער מ-8,000 ל-12,000 **+4,000**

עלייה במספר המשתתפים בשנת שירות, מכינות קד"צ ומכינות אופק מכ-280 היום לכ-750 בתום התכנית. **+470**

- א. הגדלת מספר יוצאי אתיופיה המשתלבים בתכניות עילית: שנת שירות, מכינות קדם צבאיות ומכינות אופק.
- ב. הקמת קרן מלגות במשרד החינוך אשר תתמוך בחניכים שישתלבו במכינות הקדם צבאיות, בשנת שירות או במכינות אופק.
- ג. קיום פעילויות בית ספריות וחוף בית-ספריות, בכיתות ובשכונות בהן שיעור גבוה של תלמידים יוצאי אתיופיה, לעידוד יוצאי אתיופיה להרחיב את השתתפותם בתוכניות מנהיגות ובתוכניות הכנה לצה"ל, בשיתוף משרד הביטחון.

העצמת מנהיגות חינוכית ושילוב מורים מקרב יוצאי אתיופיה:

מדד הצלחה:

הכפלת מספר המורים יוצאי אתיופיה המועסקים במערכת
החינוך מ-300 ל-600 x2

להבטיח את שילובם של מורים יוצאי הקהילה, בתכניות הכלליות להכשרה, השמה וליווי עד להשמתם המיטבית במערכת החינוך. להעניק מלגות לסטודנטים במכללות לחינוך תמורת הנחיית סטודנטים מבני הקהילה בכל הקשור לכתיבה אקדמאית ואוריינות אקדמית, לשיפור ציוניהם ומיומנותיהם הפדגוגיות, וכן לסטודנטים יוצאי אתיופיה, בעבור פעילויות קהילתיות וחינוכיות, להצמחת מנהיגות חינוכית מקרב יוצאי אתיופיה.

על החברה הישראלית להכיר ולהוקיר את ייחודה של קהילת יוצאי אתיופיה, את מורשתה, גבורתה ואת סיפור עלייתה לארץ. בפני החברה כולה ניצבת משימה מאתגרת של הסרת דעות קדומות, ביעור ביטויי גזענות ורכישת כלים למיומנות רב תרבותית, כמו גם העצמת מנהיגות חינוכית מקרב יוצאי אתיופיה. לפיכך, משרד החינוך יפעל:

מדד הצלחה:

קיום פעילות בכל אחת משכבות הגיל בבתי הספר באופן רציף, בכל אחת משנות התכנית

לשם הנחלת המורשת והעלאת המודעות לרב תרבותיות:

- א. להטמעה ויישום של יחידת לימוד בנושא תרבותה ומורשתה של קהילת יוצאי אתיופיה, כחלק מהנושא השנתי "האחר הוא אני - פסיפס ישראלי". תכנים אלו יכנסו למערכת הלימודים לשנת תשע"ז.
- ב. להנהיג שבוע קליטת עלייה, בכל שכבות הגיל, החל משנת הלימודים תשע"ו.
- ג. להכשיר צוותי הוראה בנושא מיומנות וכישורים רב תרבותיים בימי עיון למורים ובקורסים הנלמדים במכללות להוראה.